

848/2023 ΑΠ (852428)

(Α` ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ)

Μη λήψη υπόψη αποδεικτικών μέσων. Προϋποθέσεις ίδρυσης σχετικού λόγου αναίρεσης. Αναιρεί, καθώς από το περιεχόμενο αυτό της προσβαλλόμενης απόφασης γεννώνται αμφιβολίες εάν το Εφετείο έλαβε υπόψη το περιεχόμενο ένορκης βεβαίωσης, παρότι αυτή μνημονευόταν στην εν λόγω απόφαση. Αναιρεί την 570/2020 ΕΦ ΛΑΡ (ΜΟΝ).

Αριθμός 848/2023

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

A2` Πολιτικό Τμήμα

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές: Θεόδωρο Κανελλόπουλο, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Κυριάκο Μπαμπαλίδη, Παναγιώτη Βενιζελέα, Βρυσήδα Θωμάτου και Παναγιώτα Γκουδή - Νινέ- Εισηγήτρια, Αρεοπαγίτες.

ΣΥΝΗΛΘΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, στις 16 Ιανουαρίου 2023, με την παρουσία και της γραμματέως Θεοδώρας Παπαδημητρίου, για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

Του ανααιρεσιόντος: του, κατοίκου Εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Ανάργυρο **Χατζοπλάκη**, με δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 του Κ.Πολ.Δ.

Της ανααιρεσιβλήτου: του, κατοίκου Εκπροσωπήθηκε από την πληρεξούσια δικηγόρο της Αικατερίνη Βούλγαρη.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 2-1-2012 αγωγή της ήδη ανααιρεσιβλήτου, που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Καρδίτσας. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 86/2014 μη οριστική, 194/2018 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και 570/2020 του Μονομελούς Εφετείου Λάρισας. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζητεί ο ανααιρεσίων με την από 9-4-2021 αίτησή του.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν, όπως σημειώνεται πιο πάνω. Η πληρεξούσια της ανααιρεσιβλήτου ζήτησε την απόρριψη της αίτησης και την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Από την παραδεκτή επισκόπηση των διαδικαστικών εγγράφων της δίκης (άρθρο 561 παρ. 2 ΚΠολΔ) προκύπτουν τα εξής: Η ενάγουσα και ήδη ανααιρεσιβλήτη με την από 2-1-2012 αγωγή της, ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καρδίτσας, ισχυρίσθηκε ότι κατά τη διάρκεια του μεταξύ αυτής και του εναγομένου και ήδη ανααιρεσιόντος γάμου τους, που ήδη λύθηκε αμετάκλητα, επαυξήθηκε η περιουσία του εναγομένου κατά τα αναφερόμενα στην αγωγή περιουσιακά στοιχεία συνολικής αξίας 292.000 ευρώ, μεταξύ των οποίων συνυπολογίζει και τραπεζική του κατάθεση ύψους 100.000 ευρώ στην, ενώ η ίδια συνέβαλε στην επαύξηση κατά το τεκμαιρόμενο από το νόμο ποσοστό 1/3. Με βάση το ιστορικό αυτό ζήτησε να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να της καταβάλει το ποσό των $(292.000 \times 1/3 =) 97.330$ ευρώ, με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής. Επί της αγωγής αυτής εκδόθηκε η υπ` αριθ. 194/2018 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καρδίτσας, με την οποία έγινε εν μέρει δεκτή η αγωγή και ως ουσία βάσιμη και υποχρεώθηκε ο εναγόμενος να καταβάλει στην ενάγουσα το ποσό των 46.000 ευρώ, με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής. Κατά της απόφασης αυτής άσκησαν έφεση αμφοτέρωι οι διάδικοι, επί της οποίας εκδόθηκε η υπ` αριθ. 570/2020 τελεσίδικη απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Λάρισας, με την οποία έγιναν τυπικά δεκτές οι εφέσεις και απορρίφθηκε κατ` ουσίαν η έφεση της ενάγουσας, ενώ έγινε δεκτή κατ` ουσίαν η έφεση του εναγομένου, εξαφανίσθηκε η εκκαλούμενη απόφαση, κρατήθηκε και δικάσθηκε κατ` ουσίαν η άνω αγωγή, η οποία έγινε εν μέρει δεκτή και ως ουσία βάσιμη και υποχρεώθηκε ο εναγόμενος να καταβάλει στην ενάγουσα το ποσό των 41.000 ευρώ, με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής. Τα ως άνω Δικαστήρια (πρωτοβάθμιο και δευτεροβάθμιο) συνυπολόγισαν στην επαύξηση της περιουσίας του εναγομένου και τραπεζική κατάθεση αυτού ύψους 99.000 ευρώ στην Την παραπάνω απόφαση του δευτεροβάθμιου Δικαστηρίου προσβάλλει ο ανααιρεσίων με την υπό κρίση, από 9-4-2021, αίτηση αναίρεσως, η οποία έχει ασκηθεί νομότυπα και εμπρόθεσμα (άρθρα 552, 553, 556, 558, 564, 566 παρ. 1 ΚΠολΔ), είναι επομένως παραδεκτή (άρθρα 577 παρ.1 ΚΠολΔ) και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς τους λόγους της (άρθρο 577 παρ. 3 Κ.Πολ.Δ.).

Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 11 εδάφ. γ' του ΚΠολΔ, συντρέχει λόγος αναίρεσης, αν το δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που οι διάδικοι επικαλέστηκαν και προσκόμισαν. Από τη διάταξη αυτή, συνδυαζόμενη με εκείνες των άρθρων 335, 338 έως 340 και 346 του ίδιου Κώδικα, προκύπτει ότι το δικαστήριο της ουσίας, προκειμένου να σχηματίσει δικανική πεποίθηση για τη βασιμότητα των πραγματικών ισχυρισμών των διαδίκων που έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, οφείλει να λάβει υπόψη τα αποδεικτικά μέσα που προσκομίστηκαν νόμιμα είτε για άμεση απόδειξη είτε για συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, εφόσον γίνεται σαφής και ορισμένη επίκλησή τους από τον διάδικο (Ολ.Α.Π.23/2008). Δεν θεμελιώνεται, όμως, ο λόγος αυτός, αν προκύπτει από την απόφαση ότι λήφθηκαν υπόψη όλα τα αποδεικτικά μέσα, τα οποία προσκομίστηκαν με επίκληση. Αρκεί γι' αυτό η γενική αναφορά του είδους του αποδεικτικού μέσου, χωρίς ανάγκη ειδικής αξιολόγησης του καθενός, εφόσον, από τη γενική αυτή αναφορά σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες αιτιολογίες της απόφασης, προκύπτει αναμφίβολα η λήψη υπόψη του αποδεικτικού μέσου. Πάντως, η γενική αυτή αναφορά της λήψης υπόψη όλων των αποδείξεων που με επίκληση προσκομίστηκαν δεν αποκλείει την ίδρυση του πιο πάνω λόγου αναίρεσης για κάποιο αποδεικτικό μέσο, όταν από το περιεχόμενο της απόφασης δεν προκύπτει κατά τρόπο αναμφίβολο (Ολ.Α.Π.8/2016, Ολ.Α.Π.2/2008) ή κατ' άλλη έκφραση αδιαστάτως βέβαιο (Ολ.Α.Π.14/2005) ότι τούτο έχει ληφθεί υπόψη. Επίσης, δεν αποκλείεται να στοιχειοθετείται ο λόγος αυτός, αν, παρότι στην απόφαση του δικαστηρίου της ουσίας γίνεται ειδική μνεία ορισμένου αποδεικτικού μέσου, ωστόσο, από το περιεχόμενο της αποφάσεως και ιδίως τις αιτιολογίες της γεννώνται αμφιβολίες αν πράγματι αυτό λήφθηκε υπόψη (Α.Π.2080/2017, Α.Π.1911/2006), καθώς και όταν ναι μεν μνημονεύεται στην απόφαση το αποδεικτικό μέσο, πλην όμως η ειδική αυτή μνεία σχετίζεται αποκλειστικά με ορισμένο ισχυρισμό, ενώ από το περιεχόμενο της αποφάσεως υπάρχουν αμφιβολίες αν το ίδιο αποδεικτικό μέσο έχει ληφθεί υπόψη για την απόδειξη άλλου ουσιώδους ισχυρισμού (Α.Π. 1535/2006). Στην προκειμένη περίπτωση, με τον πρώτο λόγο αναίρεσεως, προσάπτεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η από τη διάταξη του άρθρου 559 αριθμ.11 γ' ΚΠολΔ αιτίαση, συνισταμένη στο ότι το Εφετείο, κατά την διαμόρφωση του αποδεικτικού του πορίσματος, δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που ο αναιρεσείων προσκόμισε νόμιμα με επίκληση, για πρώτη φορά, ενώπιον του Εφετείου προς απόδειξη του αρνητικού, επί της αγωγής της αναιρεσίβλητης, ισχυρισμού του, ότι στην επαύξηση της περιουσίας αυτού (αναιρεσείοντος - εναγομένου) δεν έπρεπε να συνυπολογισθεί το ποσό των 99.000 ευρώ, που κατατέθηκε, στις 29-4-2004, σε τραπεζικό του λογαριασμό στην, διότι δεν ήταν ο ίδιος δικαιούχος του ανωτέρω ποσού. Ειδικότερα ότι δεν έλαβε υπόψη: α) την υπ' αριθ./9-10-2019 ένορκη βεβαίωση του, ενώπιον της Ειρηνοδίκου Καρδίτσας

....., ο οποίος καταθέτει τα εξής: "...ο (εννοεί τον αναιρεσείοντα) την περίοδο που ήμουν εγώ Πρόεδρος του Αγροτικού Συνεταιρισμού ήταν ένας από τους ανθρώπους που βοηθούσαν ενεργά και με φιλότιμο το Συνεταιρισμό και τα μέλη του...Το έτος 2004 και περί τον Μάρτιο στον τραπεζικό λογαριασμό του Συνεταιρισμού κατατέθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο το ποσό των 689.651,70 ευρώ για επιστροφή Φ.Π.Α. στους δικαιούχους αγρότες. Το ποσό αυτό έπρεπε να διανεμηθεί από το Συνεταιρισμό στους δικαιούχους. Για το λόγο αυτό το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού έλαβε σχετική απόφαση (την/2004) περί ανάληψης του συνόλου του ποσού και διανομής του στους δικαιούχους. Προς γρηγορότερη, αποτελεσματικότερη και ασφαλή διανομή του σημαντικού αυτού ποσού, ...αποφασίσαμε... να μοιράσουμε το ανωτέρω ποσό σε άτομα που θα βοηθούσαν στη διανομή του... Ένας από τους ανθρώπους που ανέλαβε να διεκπεραιώσει τη διανομή των χρημάτων ήταν ο Για το λόγο αυτό, από τον λογαριασμό του Συνεταιρισμού μεταφέρθηκε το ένα από τα τέσσερα τμήματα χρημάτων που είχε προοριστεί για τους αγρότες της περιοχής που μπορούσε να εξυπηρετήσει ο Το ποσό των 689.651,70 ευρώ διασπάστηκε στα εξής ποσά: α) 28.320 ευρώ, β) 296.640 ευρώ, γ) 99.030 ευρώ και δ) 265.661,70 ευρώ. Στον λογαριασμό του στην ίδια Τράπεζα (.....) κατατέθηκε... το ποσό των 99.030 ευρώ στις 29-3-2004 με αντίστοιχη εντολή πληρωμής από την στους Το ποσό αυτό ανέλαβε ο σε μετρητά, στις 30-3-2004, προκειμένου να το διανείμει στους δικαιούχους κατά τις σχετικές εντολές που είχε από το Συνεταιρισμό, πράγμα το οποίο και έπραξε υπεύθυνα και άμεσα...". Καθώς και ότι δεν έλαβε υπόψη και τα ακόλουθα έγγραφα που, επίσης, προσκόμισε νόμιμα με επίκληση ενώπιον του Εφετείου, ήτοι: β) την από 26-3-2004 και με αριθ. 247 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού περί εξουσιοδότησης του Προέδρου αυτού να προβεί σε ανάληψη από το λογαριασμό του Συνεταιρισμού στην ποσού 689.651,70 ευρώ για επιστροφή Φ.Π.Α. στους αγρότες. γ) την από 29-3-2004 εντολή πληρωμής της από τον τραπεζικό λογαριασμό του Αγροτικού Συνεταιρισμού ποσού 689.651,70 ευρώ, δ) την από 29-3-2004 κατάθεση τραπεζογραμματίων - εμβασμάτων τεσσάρων ποσών: 28.320 ευρώ, 296.640 ευρώ, 99.030 ευρώ και 265.661,70 ευρώ, από τα οποία το ποσό των 99.030 ευρώ κατατέθηκε στις 29- 3-2004 στον τηρούμενο στην ίδια Τράπεζα υπ' αριθ.... λογαριασμό του αναιρεσείοντος, με ένδειξη από Φ.Π.Α. και ε) την από 30-3-2004 εντολή πληρωμής της από τον ίδιο ως άνω τραπεζικό λογαριασμό του αναιρεσείοντος ποσού 99.000 ευρώ.

Το Μονομελές Εφετείο Θεσσαλονίκης, με την προσβαλλόμενη απόφασή του, μετά από συνεκτίμηση όλων των αποδεικτικών στοιχείων που νόμιμα επικαλέστηκαν και προσκόμισαν οι διάδικοι και στην κατ' έφεση δίκη (άρθρου 529 Κ.ΠΟΛ.Δ.), μεταξύ των οποίων ρητά αναφέρει την υπ' αριθ./9-10-2019 ένορκη βεβαίωση του, ενώπιον της Ειρηνοδίκου Καρδίτσας .

....., δέχθηκε, κατά το ενδιαφέρον τον αναιρετικό έλεγχο μέρος, τα εξής: "...Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τη με ημερομηνία 30/3/2004 εντολή πληρωμής της (υποκατάστημα) ο εναγόμενος προέβη στις 30/3/2004 σε ανάληψη ποσού 99.000 ευρώ, το οποίο είχε καταβληθεί στον λογαριασμό, που διατηρεί ο

εναγόμενος στην ως άνω Τράπεζα την προηγούμενη ημέρα, δηλαδή την 29/3/2004. Ο εναγόμενος αρνείται ότι ενσωμάτωσε στις οικονομίες του χρήματα της ενάγουσας και ισχυρίζεται ότι το ποσό αυτό αφορούσε την κατάθεση του Φ.Π.Α. των αγροτών της περιοχής του, δοθέντος ότι ο ίδιος είχε αναλάβει τη διεκπεραίωση της επιστροφής του Φ.Π.Α. σ' αυτούς. Μάλιστα, προς επίρρωση του ισχυρισμού του προσκομίζει μία κατάσταση με καταχωρημένα παραστατικά αγροτών του Αγροτικού Συνεταιρισμού, από την οποία όμως δεν προκύπτει ποιο έτος συντάχθηκε, όπως επίσης δεν προκύπτει ότι ταυτίζεται το αναγραφόμενο σ' αυτή συνολικό ποσό του Φ.Π.Α. (63.866,53 ευρώ) με το ως άνω ποσό των 99.000 ευρώ. Επίσης, από κανένα έγγραφο δεν προκύπτει ότι το ποσό αυτό καταβλήθηκε στον ενάγοντα εκ μέρους του Υπουργείου Οικονομικών. Τέλος, ο ίδιος ...ομολογεί ότι το ποσό αυτό δεν ήταν των γονέων του, με τους οποίους διατηρούσε κοινό λογαριασμό.

Συνεπώς, ο ισχυρισμός του αυτός, εφόσον δεν ενισχύεται από κανένα άλλο στοιχείο, πλην της κατάθεσης του μάρτυρα που εξετάστηκε με επιμέλειά του, κρίνεται απορριπτός ως ουσιαστικά αβάσιμος...". Από το περιεχόμενο αυτό της προσβαλλόμενης απόφασης γεννώνται αμφιβολίες εάν το Εφετείο έλαβε υπόψη το περιεχόμενο της υπ' αριθ./9-10-2019 ένορκης βεβαίωσης του, ενώπιον της Ειρηνοδίκου Καρδίτσας μετά των λοιπών προσκομιζομένων με επίκληση εγγράφων, παρότι αυτή (ένορκη βεβαίωση) μνημονεύεται στην εν λόγω απόφαση. Οι αμφιβολίες αυτές, ειδικότερα, γεννώνται, διότι το Εφετείο προβαίνει σε ειδική αξιολόγηση και αντίκρουση ως ανεπαρκούς αποδεικτικού μέσου μιας κατάστασης του Αγροτικού Συνεταιρισμού, που είχε προσκομιστεί από τον αναιρεσείοντα στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, και εν συνεχεία καταλήγει στην παραδοχή ότι ο ως άνω ισχυρισμός του αναιρεσείοντος δεν ενισχύεται από κανένα άλλο στοιχείο, πλην της κατάθεσης του μάρτυρα που εξετάστηκε με επιμέλειά του. Επομένως, είναι βάσιμος ο πρώτος λόγος της κρινόμενης αίτησης αναίρεσως, λόγω δε της αναίρετικής εμβέλειας του λόγου αυτού παρέλκει η εξέταση του δευτέρου και τελευταίου λόγου. Κατόπιν αυτών πρέπει να ανααιρεθεί η προσβαλλομένη απόφαση και να παραπεμφθεί προς εκδίκαση η υπόθεση στο ίδιο δικαστήριο, συγκροτούμενο από άλλον δικαστή εκτός εκείνου που δίκασε (άρθ. 580 παρ. 3 ΚΠολΔ). Επίσης, πρέπει να διαταχθεί η επιστροφή του παραβόλου στον αναιρεσείοντα (άρθρο 495 παρ.3 ΚΠολΔ) και να καταδικαστεί η αναιρεσίβλητη, λόγω της ήττας της στα δικαστικά έξοδα του αναιρεσείοντος (άρθρα 176, 183 ΚΠολΔ), ο οποίος δεν κατέθεσε προτάσεις, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την με αριθ. 570/2020 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Λάρισας.

Παραπέμπει την υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Εφετείο, συγκροτούμενο από άλλον από εκείνον που εξέδωσε την αναιρούμενη απόφαση δικαστή.

Διατάσσει την απόδοση στον αναιρεσείοντα του παραβόλου που καταβλήθηκε από αυτόν. Και

Καταδικάζει την αναιρεσίβλητη στα δικαστικά έξοδα του αναιρεσείοντος, τα οποία ορίζει στο ποσό των δύο χιλιάδων (2.000,00) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 15 Μαΐου 2023.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΗΚΕ στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριό του, στις 6 Ιουνίου 2023.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Π.Κ.-Ρ.Κ.

**